

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Шатковська Марина Сергіївна

Студентка спеціальності «Облік і аудит»

*Науковий керівник: Буслаєва Г.В., старший викладач кафедри
бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту*

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Одеса, Україна)

Ключовою передумовою успішної діяльності підприємства є посилення та розвиток системи управління, однією з основних ланок якої є внутрішній аудит, оскільки він забезпечує мінімізацію втрат від фінансових махінацій і шахрайства, а також підвищення ефективності діяльності підприємства за рахунок оптимізації бізнес-процесів [1].

У кінці ХХ-го сторіччя внутрішній аудит зазнав суттєвої трансформації: його вектор змістився від забезпечення збереження активів підприємства і виявлення помилок та шахрайства до застосування превентивних контрольних процедур і підтримки керівництва у прийнятті виважених управлінських рішень, ґрунтованих на оцінці ризиків.

Зі зростанням розмірів підприємства, підвищенням складності процесів управління та розподілу функцій, внутрішній аудит є вагомим показником та шляхом удосконалення, розвитку та ефективності діяльності підприємства.

Внутрішній аудит представляє собою діяльність з незалежного, об'єктивного засвідчення та надання рекомендацій, що допомагає підприємству в удосконаленні своєї діяльності, досягненні поставлених цілей шляхом застосування систематичних і регламентованих підходів до оцінки та підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю та корпоративного управління [2].

Організація, роль і функція внутрішнього аудиту визначається самим підприємством, а саме його керівництвом або власниками в залежності від: змісту та специфіки діяльності підприємства; об'єму показників фінансово-економічної діяльності підприємства; сформованої системи управління підприємства; станом внутрішнього контролю.

Служба внутрішнього аудиту допомагає підприємству досягати поставлених цілей за допомогою систематичного, послідовного підходу до оцінки і підвищення ефективності процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю.

Цілі, повноваження та обов'язки служби внутрішнього аудиту повинні бути офіційно визначені в статуті внутрішнього аудиту та відповідати місії внутрішнього аудиту та обов'язковим елементам Основних положень міжнародної професійної практики.

До завдань служби внутрішнього аудиту відносяться повноваження з:

- контролю за організацією та функціонуванням систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю;
- контролю за відповідністю даних бухгалтерського обліку

- фактичній наявності активів;
- контролю за належним збереженням активів;
- своєчасне виявлення і запобігання відхиленням, що перешкоджають законному та ефективному використанню майна і коштів підприємства;
- експертизи фінансової та операційної діяльності;
- підготовка оглядів діяльності підприємства;
- розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності та ін. [3].

Служба внутрішнього аудиту повинна бути підвітною тільки найвищому керівництву підприємства чи власникам, тобто ця служба повинна бути структурою аудиторського комітету чи підпорядкована наглядовому комітету або власникам безпосередньо.

Головні переваги внутрішнього аудиту полягають у його ефективності для підприємства: відносно незначні витрати підприємства на його діяльність у порівнянні із зовнішнім аудитом, можливість використання послуг внутрішнього аудиту в будь-який момент часу; глибокі знання фахівцями з внутрішнього аудиту ситуації на підприємстві, стилю роботи і управління, політики та культури; залучення через внутрішніх аудиторів для проведення контролю висококваліфікованих спеціалістів підрозділів підприємства; гарантії постійного дотримання вимог законодавства, стимулювання впровадження прогресивних нововведень тощо [4].

Внутрішній аудит за складом та методами проведення має багато спільного з зовнішнім аудитом та в значній мірі є інформаційною базою для зовнішнього аудиту. При належній організації внутрішнього аудиту на підприємстві значно зменшується обсяг і зміст зовнішнього аудиту.

Наявність служби внутрішнього аудиту підвищує довіру і впевненість інвесторів та інших зацікавлених сторін у раціональному використанні підприємством ресурсів, збереження активів, оптимізації підприємством ризиків діяльності, прозорості підприємства, а також у відповідності організації діяльності підприємства кращим зразкам корпоративного управління. Крім того, внутрішній аудит особливо важливий у тому випадку, якщо підприємство має географічно розповсюджені філії або відділення, у яких місцеве керівництво приймає самостійні рішення, а центральному керівництву необхідна достовірна інформація про їх діяльність, для того щоб здійснювати контроль та оцінку ухвалених рішень в цілому.

Якщо на великих підприємствах створюється підрозділ — служба внутрішнього аудиту, то на невеликих за розмірами

підприємствах функції внутрішнього аудиту можуть покладатися на окремого фахівця — внутрішнього аудитора.

Основні напрямки розвитку функції внутрішнього аудиту в системі управління сучасним підприємством: 1) удосконалення процесу оцінки ризиків; 2) удосконалення механізмів виявлення і моніторингу нових для бізнесу ризиків; 3) встановлення тісного взаємозв'язку завдань служби внутрішнього аудиту і бізнес-цілей підприємства; 4) скорочення загальних витрат на службу внутрішнього аудиту без зниження рівня покриття ризиків; 5) виявлення можливостей скорочення витрат підприємства у цілому.

Література:

1. Сафонов Т.І. Поняття і сутність внутрішнього аудиту в системі управління підприємством / Т.І. Сафонов // Незалежний аудитор. - 2013. - № 4. - С. 64-68.
2. Назарова К. Сучасні тенденції трансформації внутрішнього аудиту / К. Назарова // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2011. - № 6. - С. 94-101.
3. Виноградова М.О. Аудит: Навчальний посібник / М.О. Виноградова, Л.І. Жидеева. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 654 с.
4. Пантелєєв В. П. Внутрішній аудит / В.П. Пантелєєв, М.Д. Корінько. – К.: Держ. акад. статистики обліку та аудиту Держ. комітету Статистики України, 2006. – 140 с.